

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2035

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht 'Wat is er staatsgeheim aan de dood van de 8-jarige Sharleyne?'*» (ingezonden 21 april 2017).

Antwoord van Minister **Blok** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 8 juni 2017)
Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1887

Vraag 1

Kent u het bericht 'Wat is er staatsgeheim aan de dood van de 8-jarige Sharleyne?」?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4 en 5

Klopt de inhoud van het bericht? Zo nee, wat is dan de juiste versie? Zo ja, kunt u aangeven waarom het openbaar ministerie (OM) stukken uit het dossier inzake het strafrechtelijk onderzoek naar de dood van de achtjarige Sharleyne uit Hoogeveen tot staatsgeheim heeft bestempeld?

Hoe kan het onderzoek naar de dood van een achtjarig meisje de veiligheid van de staat raken?

Kunt u aangeven of het eerder is voorgekomen dat stukken uit een strafrechtelijk dossier tot staatsgeheim zijn bestempeld nadat een belanghebbende bij het Gerechtshof Leeuwarden in het gelijk is gesteld in een zogenoemde artikel 12-procedure?

Deelt u de mening van (de woordvoerder van) het OM Noord-Nederland dat OM-journaals altijd als staatsgeheim worden bestempeld? Zo nee, wat is dan het juiste standpunt?

Antwoord 2, 3, 4 en 5

De hoofdofficier van justitie van het Openbaar Ministerie (OM) Noord-Nederland heeft de openbaarmaking van een OM-journaal in de zaak van Sharleyne geweigerd op grond van artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

¹ «Wat is er staatsgeheim aan de dood van de 8-jarige Sharleyne?」 (AD 20 april 2017)
<http://www.ad.nl/binnenland/wat-is-er-staatsgeheim-aan-de-dood-van-de-8-jarige-sharleyne--a3193d1e/>

Het OM-journaal is een kwaliteitsinstrument dat is ontwikkeld naar aanleiding van de Schiedammer Parkmoord om interne tegenspraak en heldere motivering van belangrijke beslissingen van de officier van justitie te bevorderen. Het wordt uitsluitend voor interne reflectie binnen het OM gebruikt en mag om die reden nooit door een officier van justitie aan een procesdossier worden toegevoegd. Het ongeautoriseerd naar buiten brengen van dit soort documenten zou schadelijk kunnen zijn voor de goede werking van het OM-journaal als kwaliteitsinstrument en vertegenwoordigt in die zin een vitaal belang voor het OM. De openbaarmaking van het document is derhalve geweigerd. Het OM Noord-Nederland heeft daarbij ten overvloede verwezen naar de omstandigheid dat het betreffende document zou zijn gerubriceerd als staatsgeheim. Hierdoor ontstond ten onrechte de indruk dat het document om die reden niet openbaar gemaakt kon worden, terwijl de wijze van rubricering van een document als zodanig geen weigeringsgrond is die de Wob kent. Het arrondissementsparket Noord-Nederland heeft een dag na het verschijnen van het AD-artikel door middel van een persbericht laten weten de verwarring te betreuren.

Het OM heeft in deze zaak het genoemde document willen rubriceren omdat het bijzondere informatie betreft, zoals gedefinieerd in artikel 1 sub a van het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013 (VIRBI 2013). In dat besluit worden minimumnormen gegeven voor het beveiligingsniveau van bijzondere informatie waarvan de kennisneming door niet-geautoriseerde personen nadelige gevolgen kan hebben voor een ministerie of een van zijn diensten. Hoe hoger de rubricering, hoe hoger het beveiligingsniveau dat moet worden toegepast op dat document. Voor de rubricering Staatsgeheim-Confidentieel (hierna: Stg.C) geldt als maatstaf dat ongeautoriseerde kennisneming schade kan toebrengen aan een van de vitale belangen van de Staat (of van een ministerie of een van zijn diensten). Binnen het OM worden de OM-journaals in een speciaal beveiligde ICT-omgeving bewaard waarvan de beveiliging geschikt is voor informatie met de rubricering Stg.C. De kennisneming ervan is uitsluitend toegestaan aan OM-medewerkers die daartoe geautoriseerd zijn. Het is echter niet zo dat het plaatsen van een document in een beveiligde Stg.C-omgeving ook betekent dat het daarmee automatisch de rubricering Stg.C krijgt. Het toekennen van een rubricering vergt namelijk op grond van het VIRBI 2013 een specifieke vaststellingshandeling waarbij de rubricering fysiek wordt aangebracht op de informatie, bijvoorbeeld door een stempel of door een digitale vermelding. In dit geval is er abusievelijk door het OM Noord-Nederland vanuit gegaan dat de plaatsing van het document in de digitale Stg.C-omgeving automatisch leidt tot het (generiek) toekennen van een rubricering. Er is in dit geval echter geen expliciete rubricering (Stg.C) – conform het VIRBI 2013 – van het onderhavige OM-journaal geweest.

Ten overvloede merk ik op dat in de Wob-beslissing abusievelijk de zwaardere rubricering Stg.Geheim (Stg.G) is vermeld terwijl de hoofdofficier op de rubricering Stg.C doelde, welke rubricering in dit geval achteraf gezien dus niet van toepassing is.

Vraag 6

Begrijpt u dat voor de heer Remouchamps (de vader van Sharleyne) de handelwijze van het OM in de zaak van zijn dochtertje Sharleyne een bittere teleurstelling is? Zo ja, wat gaat u daar aan doen?

Antwoord 6

Ik betreur het indien de heer Remouchamps teleurgesteld zou zijn door enige handelwijze van het OM. De handelwijze van het OM is er op dit moment op gericht zorgvuldig uitvoering te geven aan de opdracht tot vervolging waartoe het hof heeft beslist op basis van de artikel 12 Strafvordering-klacht. Dat houdt tevens in dat recht zal worden gedaan aan de positie die de heer Remouchamps als nabestaande in deze strafzaak inneemt. Verder verwijs ik naar de beantwoording van vraag 7.

Vraag 7

Deelt u de mening dat de handelwijze van het OM in ieder geval in strijd is met de richtlijnen die gelden voor slachtoffers in het strafproces? Zo ja, wat gaat u doen om hem te helpen?

Antwoord 7

Iemand die als slachtoffer van een strafbaar feit is aan te merken, heeft recht op kennisneming van processtukken die voor het slachtoffer van belang zijn. Dat recht is opgenomen in artikel 51b van het Wetboek van Strafvordering. Ook in deze zaak heeft de raadvrouw van de heer Remouchamps voorafgaand aan de artikel 12 Strafvordering-procedure inzage gekregen in het dossier met het oog op het voorbereiden van de klacht. Deze klacht heeft uiteindelijk geresulteerd in een vervolgingsopdracht aan het OM door het Hof.

Onafhankelijk van deze procedure heeft een andere raadsman namens de heer Remouchamps een Wob-verzoek bij het parket ingediend. Een Wob-verzoek strekt tot openbaarmaking van documenten voor een ieder in Nederland. Dat vraagt om een geheel andere beoordeling waarbij het OM de persoonlijke belangen van de verzoeker juist niet mee mag wegen. Tegen een weigering van die beslissing staan bestuursrechtelijke rechtsmiddelen van bezwaar en beroep bij de bestuursrechter open. Uw mening dat de handelwijze van het OM in strijd is met de richtlijnen voor slachtoffers deel ik daarom niet.

Vraag 8

Deelt u de mening dat, nu het OM door het Gerechtshof Leeuwarden alsnog tot vervolging van de moeder van Sharleyne is gedwongen, de bestempeling van delen in het strafdossier tot staatsgeheim op zijn zachtst gezegd vreemd is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Uit de bovenstaande beantwoording volgt dat de rubricering van het betreffende document abusievelijk was afgeleid uit de plaatsing binnen een digitale Stg.C-omgeving. De opdracht tot vervolging in de strafzaak door het Hof staat hiermee in geen enkel verband. Overigens merk ik op dat een OM-journaal – zoals hierboven aangehaald – geen onderdeel uitmaakt van een procesdossier. Er is geen juridische grondslag voor verstrekking van dit stuk aan partijen binnen een strafzaak, ook niet na een opdracht tot vervolging.

Vraag 9

Klopt het dat de hoofdofficier van justitie, onder wiens verantwoordelijkheid het oorspronkelijke seponeringsbesluit viel, ook degene is die feitelijk heeft beslist op het Wob-verzoek dat namens de vader van Sharleyne is ingediend? Zo ja, bent u bereid in overleg met het OM te treden, al dan niet vertrouwelijk, om hiermee de heer Remouchamps te helpen en daarmee het vertrouwen in het OM te herstellen?

Antwoord 9

Alle beslissingen van officieren van justitie vinden plaats onder verantwoordelijkheid van de hoofdofficier van justitie van het betreffende parket. Besluiten op WOB-verzoeken die zijn gericht aan een arrondissementsparket worden altijd, namens de Minister van Veiligheid en Justitie, genomen door de hoofdofficier van justitie zelf of door diens plaatsvervanger. Vanzelfsprekend bestaat bij het parket Noord-Nederland bereidheid om alle medewerking te verlenen om het vertrouwen van de heer Remouchamps in het OM te herstellen.